

USTAWA O OCHRONIE LUDNOŚCI I OBRONIE CYWILNEJ – JAK ORGANIZACJE SPOŁECZNE MOGĄ WSPÓŁPRACOWAĆ Z LOKALNYMI WŁADZAMI?

O USTAWIE

W grudniu 2024 roku została uchwalona ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej, która ułatwia włączanie organizacji społecznych w przygotowania do sytuacji kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców. Chodzi o zagrożenia zarówno militarne, technologiczne, jak i naturalne (np. powódzie).

Działania podejmowane w ramach ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej mają **zapewnić bezpieczeństwo** w sytuacji zagrożenia i **ułatwić ochronę** życia, mienia, zwierząt, środowiska, instytucji, dóbr kultury.

Ustawa dotyczy przede wszystkim **przygotowań do zagrożeń**. W sytuacji kryzysowej lub usuwania jej skutków większe znaczenie mają inne przepisy, m.in. ustawa o stanie klęski żywiołowej.

DLACZEGO WARTO WSPÓŁPRACOWAĆ?

W przygotowaniu Waszej społeczności na zagrożenia liczy się nie tylko sprawność lokalnych władz, ale też współpraca ze wszystkimi, których wiedza, zasoby i gotowość do działania mogą być przydatne. Ustawa stwarza ramy prawne do takiej współpracy, a decyzja o jej nawiązaniu należy do władz samorządowych. Nie ma obowiązku, jest szansa. Zaangażowanie lokalnych organizacji odciąży instytucje samorządowe, a samym organizacjom pozwoli rozwijać działalność ważną dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom.

Jakie działania możecie podjąć we współpracy z władzą lokalną w ramach ochrony ludności?

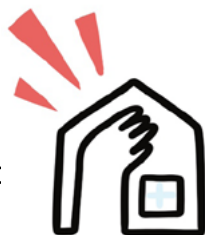
informujące
o potencjalnych
i aktualnych
zagrożeniach,

zakup i utrzymanie
sprzętu do udzielania
pomocy humanitarnej,

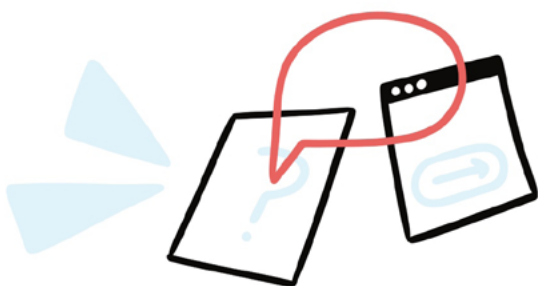
edukacyjno-informacyjne,
np. szkolenia i ćwiczenia
z reagowania na zagrożenie
(też te klimatyczne),

przygotowujące
miejsca doraźnego
schronienia
i obiekty ochronne.

Katalog działań **jest otwarty, ale nie obejmuje** inicjatyw, które nie mają – choćby pośredniego – związku z troską o bezpieczeństwo mieszkańców, czyli np. organizowanie wydarzeń sportowych, kulturalnych czy ukierunkowanych na promocję zdrowia.

Co możecie zrobić, aby współpraca z władzą w zakresie ochrony ludności stała się faktem?

1. Zwróćcie się do władz lokalnych – wójta, burmistrza, prezydenta miasta, starosty, marszałka województwa, wojewody – **z prośbą o zawarcie porozumienia** w celu realizacji zadań ochrony ludności. Możecie to zrobić za pomocą wniosku lub petycji albo szukać kontaktu przy wsparciu lokalnej rady działalności pożytku publicznego czy innego ciała doradczego.

2. **Zawrzyjcie porozumienie o współpracy.** Sprawdźcie swój **potencjał** do działania w zakresie ochrony ludności – kompetencje, zasoby lokalowe, materialne – i **sprecyzujcie obszary oraz typy działań**, które jesteście w stanie zrealizować lub wspierać w ramach przygotowania do sytuacji kryzysowych.

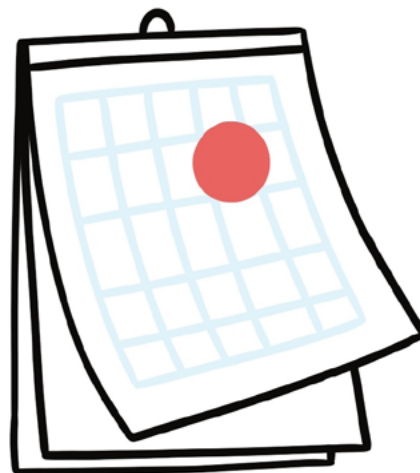
W porozumieniu **muszą** się znaleźć następujące informacje:

- dane rejestrowe organizacji;
- dane o zasobach organizacji na potrzeby realizacji zadań ochrony ludności, w tym wielkość personelu, rodzaj świadczonych usług i czynności oraz zasobów, zasady wykorzystania zasobów w sytuacji zagrożenia, w tym dostępność i dyspozycyjność personelu organizacji;
- zasady komunikacji, tj. sposób i częstotliwość przekazywania przez organizację społeczną informacji o aktualnych zasobach (w tym personelu) do organów administracji publicznej;
- zasady weryfikacji aktualności i prawdziwości informacji dotyczących poziomu gotowości i zasobów organizacji społecznej;
- uzgodnienia w zakresie udziału organizacji społecznej w ćwiczeniach z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej – takie ćwiczenia mają być przeprowadzane nie rzadziej niż raz w roku na podstawie planów ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej;
- warunki finansowania realizacji zadań. Oczekujcie w tym względzie wsparcia ze strony władz – nie musicie polegać wyłącznie na własnych zasobach i możliwościach.

UWAGA: przed zawarciem porozumienia organ administracji publicznej zweryfikuje zdolność Waszej organizacji do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Zapowie Wam tę weryfikację, a czynności sprawdzające powinien udokumentować w formie protokołu.

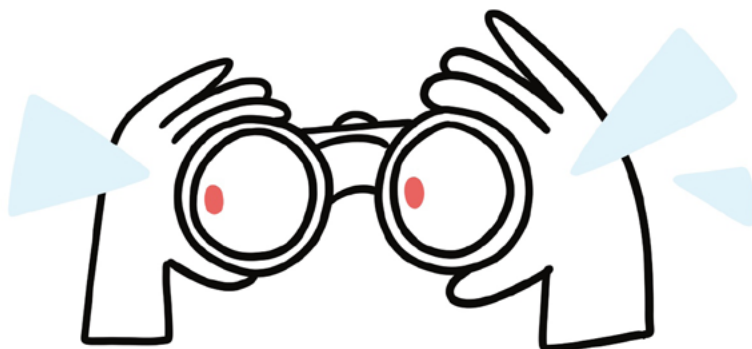
Porozumienia powinny być zawierane lub co najmniej aktualizowane na każdy kolejny rok budżetowy. Możecie się umówić na współpracę na dłuższy okres, ale komponent finansowy porozumienia wymaga corocznego aktualizowania.

Wykaz organizacji, z którymi władze zawarły porozumienia, musi zostać opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej. Nie trzeba publikować treści samych porozumień, ale muszą być dostępne na wniosek.

CO JESZCZE MOŻECIE ZROBIĆ, POZA USTAWĄ?

Sprawdzajcie inne możliwości finansowania działań służących ochronie ludności, np. rządowy Program Ochrony Ludności na lata 2025–2026 przewiduje finansowanie przez Narodowy Instytut Wolności. działań organizacji społecznych w sferze edukacyjnej, takich jak kursy udzielania pierwszej pomocy, przetrwania i samoochrony.

Zaproponujcie, aby w rocznym lub wieloletnim planie współpracy z organizacjami pozarządowymi znalazły się zapisy przewidujące współdziałanie w zakresie troski o bezpieczeństwo, wspieranie lub powierzanie im zadań z odpowiednim finansowaniem. Program uchwała się do 30 listopada.

UWAGA! Władze mogą z własnej inicjatywy chcieć włączyć Waszą organizację do systemu ochrony ludności – mocą decyzji administracyjnej – jako podmiot ochrony cywilnej. Jest to jednak rozwiązanie wyjątkowe i możecie odwołać się od takiej decyzji do sądu administracyjnego.

ZOBACZ WIĘCEJ:

Ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej – jak zorganizować współpracę samorządu z organizacjami społecznymi?

MASZGLOS.PL

